

מעשה המשפט

Perashat Bó 5784

Velas: 6:03pm

Fin Shabat 1: 6:57 pm - R”T: 7:31 pm

Fin Shabat 2: 7:07 pm - R”T: 7:35 pm

Marcos y Lety Amiga

Maasé Bet Din

Rab Moshe Moussan

חבר בה"ד אמת ומשפט

Maasé Sheayá

¿Me puedo arrepentir del lo que acordé con el inquilino?

Ayuda en cualquier situación

Anteriormente explicamos los tres Kinianim que existen para adquirir una propiedad en renta, 1. Kesef (dinero), 2. Shtar (documento), Jazaká (acto demostrativo de su posesión sobre la propiedad).

Continuando con las cláusulas sobre la adquisición de propiedades en renta, en esta ocasión vamos a abordar el tema de “Kinián Leajar Zman” y “Mejusar Amaná” y en cuál de los Kinianim aplican cada uno de estos Dinim.

Kinián Leajar Zman

1. Todo Kinián debe realizarse en el momento que acordaron que el inquilino va a adquirir la propiedad, ya que dada la situación que no va a adquirir de inmediato después del Kinián hay problema con dicho Kinián ya que al momento del Kinián no se adquirió nada y al momento de adquirir no hubo Kinián, éste problema se llama *Kaltá Kinianó*, que significa que el Kinián ya caducó.

Por lo tanto, en éste caso se debe aclarar que el Kinián es “Meajshab”, quiere decir que aunque no va a hacer uso de la propiedad ahora sino hasta el momento acordado de igual manera el inquilino ya adquirió, salvando así el problema Halajico anteriormente mencionado (סמ"ע סי' שט"ו ס"ק ב' שהוא כמו) (במכר בס"י קצ"א).

Cabe mencionar que todo lo mencionado es únicamente para cuando se realiza Kinián Shtar o Jazaká, a diferencia del Kinián Kesef, que no es necesario decir “Meajshab” (ס"ק ד' ועע"ש בט"ז).

2. También cuando se realiza la adquisición con Kinián “Sudar” aplica el Din de *Kaltá Kinianó*, sin embargo, el Ram”á sostiene que cualquier Kinián “Sudar” suponemos que se hizo de la manera correcta por lo que asumimos que dicho Kinián Sudar se realizó también “Meajshab” (ע"ש שו"ע קצ"ה) (סעי' ה' וברמ"א שם).

Mejusar Amaná

1. En el momento en el que acordaron el dueño y el inquilino de rentar y adquirir la propiedad, aunque todavía hace falta el Kinián para concretar la adquisición y cualquiera de las dos partes podría arrepentirse, de igual manera no es correcto hacerlo, y el que se arrepiente se le denomina como *Mejusar Amaná* - persona de desconfianza.

Sin embargo, mientras todavía no se hayan acordado todos los detalles no hay ningún problema en el arrepentimiento (שו"ע סי' ר"ב י"א וברמ"א).

2. En el caso que las propiedades en renta cambiaron, hay quien opina que también es esta situación hay *Mejusar Amaná* y no se pueden arrepentir, pero la costumbre es como la opinión que no hay problema y se pueden arrepentir principalmente cuando la diferencia de precio es grande (ע"ש ברמ"א) (בי דעות, וע"ש שו"ע ב"ח שם החת"ם הו"מ ק"ב, ערך ש"י סוסי"י ר"ד וערוה"ש שם שהקילו).

De igual manera no aplica el Din cuando surge una situación nueva en el contrato que no estaba presente a la hora del acuerdo (ע"פ החת"ם הנ"ל, ע"פ תהי' הושן קנינים פ"א הי"ג בהגהות).

Halaja Lemaasé

1. Es Mitzvá hacer Hamotzi en la Seudá de Shabat con dos panes, en recuerdo al Man, que caían dos porciones el viernes, y una de ellas era para Shabat (שבת קי"ז):

2. Es necesario que cada uno de los dos panes tenga como mínimo Shiur de Cazait (כה"ח ס"ק ה') y según el Gaón de Vilna es necesario que tengan como mínimo el Shiur de Cabetzá (תשו' והנהי' ח"א) (סי' רנ"ה בשם הגר"א).

4. Hay quien acostumbra a colocar en la mesa de Shabat 12 panes, como lo menciona el Ariza"l (ע"ש שער"ת רע"ד ס"ק א')

5. Al momento de partir el pan hay que cortar un pedazo grande el cual le alcance para comer a él

en toda la Seudá, y aunque en Jol no hay que cortar un pedazo tan grande, en Shabat ya que lo hace por Jabibut Hamitzvá no hay problema (שו"ע רע"ד סעי' ב', ע"ש גר"א שם סעי' א')

De igual manera, en el caso que hay mas comensales con él, es necesario que parta un pedazo del pan que alcance para darle a cada uno un Cazait (רמ"א קס"ז א', מ"ב שם).

7. La persona que dice la Berajá de Hamotzi, es mejor que coma primero antes de repartirle a los demás comensales su porción, ya que los comensales no pueden comer su porción antes que el Mebarej coma (שו"ע רע"ד סעי' ג', כה"ח ס"ק י').

Moty viajó a USA, alquiló un coche y recorrió las carreteras utilizando el Waze. Momentos después de que entrara en una concurrida autopista, el Waze se desconfiguró y dejó de funcionar. Moty se sentía perdido si se pasaba la salida correcta, tendría que conducir decenas de kilómetros hasta llegar a un retorno para regresar. Moty apenas sabía leer inglés para poder leer las señales de tráfico, se encontró en medio de la autopista sin saber a dónde ir. Sin otra opción, decidió detener el vehículo, se bajó y extendió el dedo para pedir ayuda, esperando que alguien se detuviera a ayudarlo. Bh, unos minutos más tarde, un conductor gentil se detuvo junto a él y le preguntó ¿Te puedo ayudar en algo?, Moty le explicó en un inglés entrecortado, acompañado de gestos con las manos, que el Waze dejó de funcionar y no hay manera que llegue a su destino sin él. Para su gran alegría, el gentil respondió que él también iba al mismo lugar: 'Sígueme y llegarás exactamente a donde necesitas estar'.

De repente otro auto se detuvo, eran 2 Yehudim americanos, salieron del vehículo y se dirigieron a Moty en hebreo: '¿Todo bien? ¿Podemos ayudarte?'

'¡Gracias!' respondió: "Me detuve porque no conozco el camino". Pero seguiré a este buen hombre'. Antes de que se pudieran ir, 'Esperen un minuto, quiero mostrarles algo interesante', dijo el gentil y fue a su coche, y sacó un sombrero jasídico y un traje largo negro del maletero. Los Yehudi lo miraron asombrados y preguntaron: '¿Qué haces con esa ropa?. El gentil sonrió y dijo: '¿Saben la diferencia entre un judío y un gentil? En el pasado, cuando me quedaba atorado en medio de la carretera, podía pararme y pedir ayuda durante horas sin que nadie mirara en mi dirección y se detuviera para ofrecer ayuda. Pero con el tiempo aprendí que los judíos no abandonan a sus hermanos en tiempos de problemas. Cuando un judío pide ayuda, inmediatamente varios judíos se detienen a su lado tratando de ayudarlo, como sucedió ahora, Moty se detuvo y a los cinco minutos dos judíos más se detuvieron junto a él ofreciendo ayuda. Me di cuenta que ustedes son como una familia, como hermanos, cada uno de ustedes siente el corazón del otro y quiere ayudar al otro.

Pensé para mis adentros, no tengo que ser judío para recibir ayuda. Si me atoro en el camino, me disfrazaré de judío, e inmediatamente aparecerán algunos buenos judíos que estarán felices de ofrecerme ayuda, y aún cuando descubran que no soy judío, no me abandonarán solo y sin apoyo. Desde entonces, llevo conmigo un sombrero y un saco, de la misma manera que tengo una llanta de refacción.

בענין במצות זכירה וסיפור יציאת מצרים

כמה נידונים שיש לתלות במח' זו

במצות זכירה וסיפור יציאת מצרים במנין המצוות

האחרונים [צל"ח ברכות יב: פמ"ג פתיחה לק"ש, מנחת חינוך מצוה כא ועוד] עמדו לדון בהא דהרמב"ם לא מנה במנין המצוות המצוה של זכירת יציאת מצרים כל יום, והלא פסק להדיא [פ"א קריאת שמע ה"ג] דמצוה להזכיר יציאת מצרים ביום ובליילה שנאמר למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך.

וידועים דברי הגר"ח (הובא בהגש"פ מבית לוי בקטע דאמר ר"א בן עזריה עמ' קיח) דביאר הטעם משום דאינה נוהגת לעתיד לבא דקיי"ל כבן זומא [ברכות יב:] דכל לרבות הלילות ולא לימות המשיח כרבנן, וא"כ היא מצוה שאינה נוהגת לדורות וכבר תקע הרמב"ם יסוד בשרשיו [שורש ג'] דמצוה שאינה נוהגת לדורות אין מונין אותה במנין המצוות ולכן לא מנה גם מצוה זו מכיון שאינה נוהגת לימות המשיח, וכ"כ החזו"ן יחזקאל [תוספתא ברכות פ"א ה"ב] [1].

וראו לעיין בזה, דהנה יש מצוה נפרדת של סיפור יציאת מצרים בליל פסח וכדמנה הרמב"ם בספר המצוות [עשה קנז], והטעם דמצוה זו כן נמנית הוא משום שמצוה זו שפיר תנהג אף לעתיד לבא (וכ"כ החזו"ן יחזקאל שם שלא בטלה לימות המשיח ככל מצוות הפסח דאינן בטלות), ולכא"פ צ"ב שהרי הסיבה שזכירת יציאת מצרים לא תנהג לעתיד לבא מבואר בסוגיא בברכות שם דהוא ע"פ הפסוק בירמיה' [הנה ימים באים נאום ה' ולא יאמרו עוד חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים, כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא את זרע בית ישראל מארץ צפונה ומכל הארצות אשר הדחתים שם], והיינו דניסי ימות המשיח יהיו יותר גדולים מניסי יציאת מצרים ולכן רק יזכירו הניסים ההם, וא"כ קשה מדוע מצוות סיפור יציאת מצרים של ליל פסח תנהג לימות המשיח הלא סו"ס ניסי המשיח יהיו עדיפים וראוי לזכור רק אותם ניסים בלבד.

ונראה לכשנפקים בשורש מצות סיפור יציאת מצרים דליל פסח דבפשוטו רגילים להבין שיסודה כדי להשריש האמונה ע"י סיפור הניסים והנפלאות שעשה לנו הקב"ה במצרים וכן דעת הרבה ראשונים, אבל יש להראות בעזה"י מקור גדול בכמה ראשונים וכן ברמב"ם דשורשה של מצוה זו היא משום הכרת הטוב על החסד הגדול שעשה לנו הקב"ה שהוציאנו ממצרים; ולפי צד זה נראה ליישב היטב מה ששאלנו דלכן המצות סיפור יציאת מצרים דליל פסח לא תבטל אף לעתיד לבא כי סו"ס צריכים תמיד להודות ולהכיר טובה על זה שיצאנו ליל זה ממצרים, ואילו במצות זכירת יציאת מצרים דכל יום הענין הוא להשריש אמונה ולכן כשיבא המשיח ויהיו הניסים אז יותר גדולים ממה שהיה במצרים לא נזכיר אלא אותם ניסים בלבד דבהם לבד תתחזק האמונה.

מח' ראשונים בשורש מצות סיפור יציאת מצרים

ונבא כעת לתור בדברי הראשונים בזה, דהנה ידועים דברי החינוך [מצוה כא] שכתב בשורש מצוות סיפור יציאת מצרים ככל המצוות שנעשו זכר לפסח לפי שהוא לנו אות ומופת גמור בחידוש העולם, וכי יש אלוה קדמון שבידו לשנות הכל כמו שעשה במצרים ששינה טבעי העולם בשבילנו כו' הלא זה משתק כל כופר בחידוש העולם ומקיים האמונה בידיעת ה' יתברך וכי השגחתו ויכלתו בכללים ובפרטים כולם עכ"ד, וכן ידועים דברי הרמב"ם בסוף פרשת בא שהאריך בביאור כל המצוות שנעשו זכר ליציאת מצרים על דרך זה (ובתוכם כתב הענין שנעתיק הדבר אל בנינו ובניהם לבניהם ובניהם לדור אחרון, והיא כנראה מצוה זו של סיפור יציאת מצרים שנאמר בה 'והגדת לבנך').

וכצד זה שהוא כדי להשריש האמונה לכא' מוכח ממה שיש ענין לספר לבן וכן מה שצריך להיות דרך שאלה ותשובה שהוא כדי שהדברים יהיו חקוקים בליבו, וכ"כ בהרחבה הגר"י מלצ"ן זצ"ל [הגדת הגר"א פי' שיהי יצחק בקטע דמה נשתנה], וכן מצאתי במאמר חמץ לרשב"ץ [ח"ג אות קט' ד"ה מצות] ע"ש.

מאיך הרמב"ם בספר המצוות [עשה קנז] כתב וז"ל 'שצונו לספר ביציאת מצרים בליל חמשה עשר בניסן בתחלת הלילה כפי צחות לשון המספר, וכל מה שיוסיף במאמר ויאריך הדברים בהגדלת מה שעשה לנו השם ומה שעשו עמנו המצרים מעול וחמס ואיך לקח השם נקמתנו מהם ובהודות לו ית' על מה שגמלנו מחסדיו יהיה יותר טוב' עכ"ל (וכיו"ב כתב החינוך שם בתחילה), ובדבריו נתבאר הטעם שיש ענין להרבות בסיפור בליל זה כדי להודות ולשבח לה' יתברך, וכן מבואר עוד בריש"בא [הגדה של פסח קטע דעבדים היינו] בביאור הענין שמתחיל בגנות ומסיים בשבח [פסחים קטז]. שהוא לתת שבה והודאה לשם יתברך אשר מאשפות ירים אביון [וע"ע הררי קדם 'סי' פז] שכתב שדין מתחיל בגנות ומסיים בשבח הוא דין בכל מקום שיש חובת הודאה ע"ש).

והנה באבודרהם בסדר ההגדה כתב וז"ל 'ונקראה הגדה על שם והגדת לבנך ביום ההוא וכו' וי"מ הגדה שהוא לשון הודאה ושבח להקב"ה על שהוציאנו מארץ מצרים כמו שמתרגם בירושלמי הגדתי היום לה' אלהיך שבחית יומא דין' עכ"ל, ולהאמור אפשר לתלות דבריו במח' הנ"ל דאם יסוד מצות סיפור יציאת מצרים הוא משום אמונה מתאים הלשון על שם הכתוב 'והגדת לבנך', אבל אם זה מצד הכרת הטוב מתאים הלשון של 'הגדתי היום' שהוא בפרשת מביא ביכורים שענינו שאינו כפוי טובה וכו'.

הצעה בשיטת הרמב"ם דאיכא שני דינים במצוות סיפור

והנה בשיטת הרמב"ם יש לדון, דבסה"מ [עשין קנז] הזכיר הפסוק דוהגדת לבנך והפסוק דזכור, ובפ"ז מהל' חמץ פירט יותר דבהל' א' כתב החיוב לספר מקרא דזכור וכתב ע"ז שהוא חייב אע"פ שאין לו בן ובהל' ב' כתב שיש מצוה להודיע לבנים שנא' והגדת לבנך, ומשמע שהם ב' חובבים, א' על עצמו וא' להגיד לבנו; ולהמבואר אפשר לחדש בדעת הרמב"ם דב' המצוות חלוקות ביסוד דינם שהמצוה להגיד לבן היא כדי להשריש האמונה, אבל המצוה דזכור שהוא בינו לבין עצמו היא כדי להודות לה' ולהכיר טובה על הניסים שעשה לנו.

ויש להוסיף דקדוק בלשון הרמב"ם, דבהל' א' כשמזכיר המצוה של זכור פתח ואמר שהיא 'מצות עשה של תורה' ואילו בהל' ב' כשכותב המצוה של והגדת לבנך קיצר וכתב 'מצוה להודיע לבנים' ולא הרחיב לומר שהיא מ"ע של תורה, ולמבואר א"ש דהמ"ע שנמנית היא רק המצוה של זכור שהיא משום שבה והכרת הטוב ולא תבטל לימות המשיח, ואילו המצוה דוהגדת דענינה משום אמונה לא נמנית במנין המצוות כי לא תהיה נוהגת לעתיד לבא (וחיפשתי בכללי הרמב"ם ולא מצאתי שעמדו בזה אך נראה שהוא דיוק משמעותי, ועיין בזה).

מיהו ע"י היטב בסה"מ שם ובפשוטו משמע דהמצוה שנמנית ילפ"י מקרא דוהגדת ולא הא דזכור, וא"כ נראה שהכל הוא ענין של שבח והכרת הטוב וצ"ב (ועל הטענה שהבאנו ממה שחייב לספר לבנו דשמע עשה ענין של אמונה, ראיתי חידוש בראב"ה [ח"ב סי' תקה] דהו' וכשמסיים] דהא דקורא לחינוך הוא לומר עמו הודו לד' כי טוב, וע"ע במלבי"ם [הגש"פ סוף קטע דעבדים היינו] שהחייב לספר לבן הוא כדי שידע להודות לשם ה' ע"ש).

(א) אופן אמירת ההגדה: בחק יעקב [תעג' לה'] הביא בשם מהררי"ל דאומר מה נשתנה בניגון יפה לשבח לשם יתברך [וע"ע ריטב"א [הגדש"פ קטע דמה נשתנה] שכתב שאנו מצווין לספר בזה בשמחה ובהודאות], אולם הביא דהשל"ה כתב דאין לומר ההגדה בהיסבה רק באימה ויראה; ובביאור המח' י"ל דפליגי בהנ"ל אי קריאת ההגדה היא כדי להודות ולשבח ולכן יאמר בניגון יפה או דענינה להשריש האמונה ולכן יאמרנה באימה וביראה.

(ב) תקנת כוס שני: בענין כוס שני של ליל הסדר בפשוטו נוקטים שנתקנה על ההגדה וכ"כ תוס' [סוכה לח. ד"ה מי] והראב"ה [ח"א סי' קסח] וכן משמעות דברי הרמב"ם [פ"ז חמץ ומצה ה"י] [כוס שני קורא עליו את ההגדה], מיהו בספר המנהיג [הל' פסח אות צ'] כתב דאינו כן כי האגדה סיפור דברים בעלמא הוא ע"כ צ"ל בכוס שני מקצת הלל, וכ"כ בשו"ת רש"י [סי' שג'] ובמרדכי [פס' סדר בקצרה דף לג: טור השני] ובכל בו [סי' נ' ד"ה כל כוס], ומבואר דכוס שני נתקן על ההלל שבסוף ולי' את ההגדה [2], וצ"ב במאי פליגי ובספר אור אהרן [פפויפר ח"א עמ' קנז] ביאר דנח' אי ההגדה ה"מ לחוד בלא סיפור וכאן שייכת לכוס כלל או דמצוות ההגדה היא לשבח לה' וא"כ נאמרת בגדר שבה ושירה וא"כ שפיר נתקנה על הכוס ע"ש.

(ג) מיוחדות המצוה בלילה זו: ידוע נידון המנ"ח [מצוה כא] בהרחבה מה המיוחד במצות סיפור יציאת מצרים דליל פסח הלא בכל יום איכא מצוה לזכור יצ"מ, ובתוך הדברים העלה צד ליישב ולומר דבכל יום די בהזכרת יצ"מ לחוד בלא סיפור וכאן צריך סיפור הנסים ונפלאות שעשה עמנו השי"ת (ודחה לפי כמה שיטות ראשונים דיי"ח אף במה שמזכיר יצ"מ בקידוש ע"ש), וביאור הענין דכאן צריך להרחיב יותר מובן להצד דהודאה כדי שישבח כראוי כמבואר בלשון הרמב"ם בסה"מ דזה הסיבה שכל המאריך ה"ז משובה (דלהצד שהוא להשריש האמונה קשה דגם כל יום זו יסוד המצוה משום אמונה ודי בזכירה בעלמא, ויש לדחות), וע"ע חבצלת השרון [קונטרס הגדה של פסח עמ' צט].

(ד) ברכה על ההגדה: ישנה שאלה שדנו בה ראשונים ואחרונים מדוע לא תיקנו ברכת המצוות על מצות סיפור יציאת מצרים דליל פסח, והמהר"ל [גבורות ה' סוף פס"ב] כתב דהיינו משום דעיקר הדבר הוא מחשבת הלב דצריך להבין מה שאומר ואל"כ לא הוי מידי וכיון שהעיקר הוא בלב לא שייך ברכה אלא במצוה שהעיקר שלה במעשה ע"ש, ובפשוטו הא דצריך להבין היינו משום שעיקרה להשריש ולחזק האמונה ולכן ללא הבנה אין שום תועלת, אך להאמור אפשר שמטרתה להודות ולכן אם לא יבין ליכא הודאה כלל.

הערות

[1] ועי' באבן האזל [פ"א ק"ש ה"ג] מה שהקשה על תי' זה דמהיכי תיתי נאמר שהביא בא לבטל מצוה, אלא דיסוד ענין זכירת יציאת מצרים הוא יסוד אמונת ההשגחה וא"כ לימות המשיח תכלל המצוה על כל הגאולות והיא מצוה אחת ע"ש.

[2] ויש נפק"מ רבתא לדינא במח' זו במי שלא מזג את הכוס עד לאחר ההגדה האם צריך למזוג ולומר עוד פעם כל ההגדה, וכן האם יש ענין שיגביה הכוס באמירת כל ההגדה, ודן בזה בהררי קדם סי' פד' ע"ש, אך ראיתי בראב"ה הנ"ל בפנים שאף שכתב שיש למזוג הכוס בתחלה לומר עליו ההגדה מ"מ אם לא מזג כוס שני עד גמר ההגדה רק יאמר עליו אשר גאלנו וכו' ושוב אומר בורא פרי הגפן יצא.

DINÉ TORÁ

Comuníquese al cel. (+52) 55 3214 4312

SERVICIOS

Contrato de renta, venta, preventa, inversión, sociedad, testamentos, Heter Isk' otros.

ASESORÍA

Consultas telefónicas, citas, preguntas.

CONTACTANOS

Cel. (+52) 55 3214 4312

Email: Betdinemetumishpat@gmail.com

Dirección: Horacio 1220 PA, Polanco, CDMX

Para recibir el Alón escribenos a: alonmaeshamishpat@gmail.com o descárgalo en <https://www.dirshu.co.il/category/הורדות-עלונים/מעשה-המשפט/>